

MICHAŁ SIERBA

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

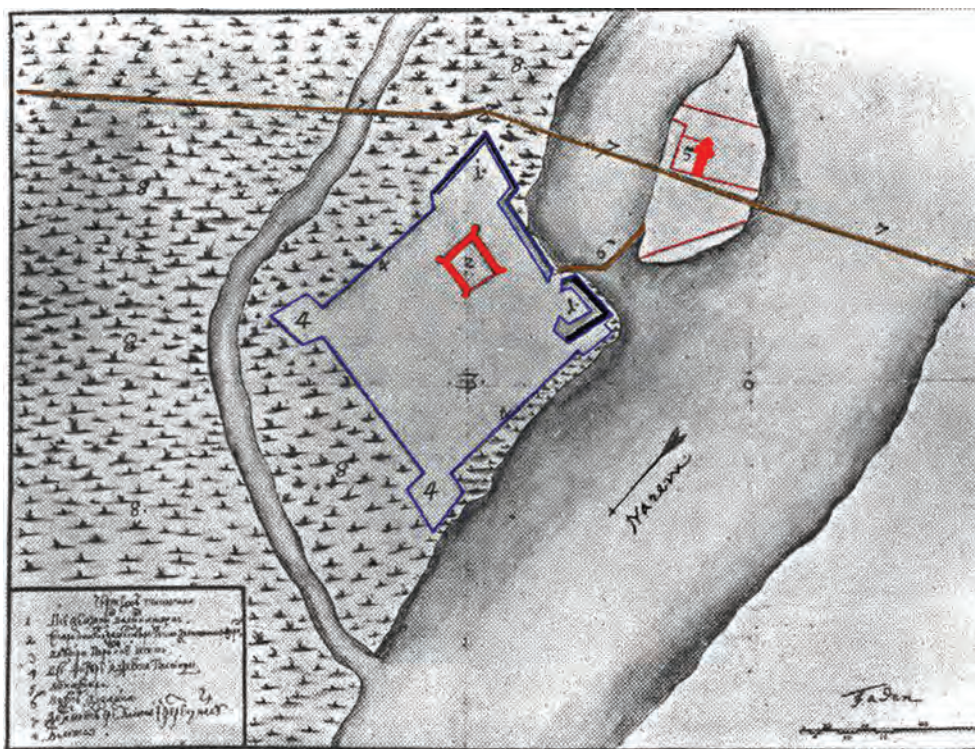
Lokalizacja tykocińskiego „Dworca Starego” wzmiankowanego w inwentarzu z 1571 r. – nowa hipoteza badawcza

Słowa kluczowe: Tykocin, Podlasie, dworzec, urbanistyka, XVI w.

Key words: Tykocin, Podlasie, court, urban planning, 16th century

Tykocin to współcześnie małe miasteczko położone w województwie podlaskim. W czasach I Rzeczypospolitej również leżało w województwie podlaskim w ziemi bielskiej. Prawo miejskie Tykocin posiadał już w 1425 r. i uzyskał je od księcia mazowieckiego Janusza I Starszego. W tym roku siłą przeszedł w ręce wielkich książąt litewskich¹. Tykocin pozostał w granicach Wielkiego Księstwa Litewskiego aż do 1569 r., gdy wraz z całym województwem został włączony do Korony Polskiej². Początkowo Tykocin należał do książąt mazowieckich, potem wielkich książąt litewskich. W 1433 r. Zygmunt Kiejstutowicz nadał miasto wraz z okolicznymi dobrami Janowi Gasztołdowi³. Gasztołdowie posiadali Tykocin aż do bezpoczątkowej śmierci ostatniego przedstawiciela rodu – Stanisława – w 1542 r. Prawem kaduka dobra przeszły na hospodara Zygmunta Starego, który przekazał je swojemu synowi Zygmunтови Augustowi⁴. Ten zmarł w Knyszynie 7 lipca 1572 r.

Inwentarz starostwa tykocińskiego z 1571 r. znajdujący się w Archiwum Narodowym w Krakowie jest jedynym bezpośrednim źródłem, które opisuje „Dworzec Stary” w Tykocinie⁵. Część opisu wydał w swojej pracy habilitacyjnej Józef Maroszek⁶. Pełen opis dworca wraz z całym inwentarzem starostwa ukaże się drukiem w 2023 r., rozpoczynając serię wydawniczą inwentarzy dóbr tykocińskich z XVI-XVIII w. Maroszek w swoich dociekaniach ulokował „Dworzec Stary” tam, gdzie obecnie znajduje się alumnat (północno-wschodni róg Placu Czarnieckiego), czyli dawny szpital dla weteranów⁷, dziś zaś hotel i restauracja o tej samej historycznej nazwie.

1. Ćerteż Tykotina. Plan twierdzy Tykocin 1705 r. Biblioteka Rosyjskiej Akademii Nauk, Sankt Petersburg, Kolekcja Piotra I^o
Ćerteż Tykotina. Plan of Tykocin Fortress, 1705. Library of the Russian Academy of Sciences, Saint Petersburg, Peter I's Collection

Jak wyglądał „Dworzec Stary”? Nie był to jeden duży budynek, tylko zespół zabudowań. Inwentarz rozpoczyna opis od „domu starego”, który składał się z sieni, izby, komnaty, komory i komórki potrzebnej, w piwnicy zaś były trzy komory. Był to największy budynek mieszkalny „Dworca Starego”. Następnie dokument przenosi nas do starej szopy: „W niej był warsztat stelmacha i kołodzieja, ale iż jest barzo zła, teraz pusto stoi”. Kolejnym budynkiem był „dom długi”, który składał się z trzech mieszkań. W jednym z nich mieszkał Łukasz – stolarz królewski. Później inwentarz przenosi nas do „kuchenki starej”, która została przerobiona na magazyn. Następna w kolejności była „szopa długa nowa”, która została podzielona na dwie części. W pierwszej mieścił się warsztat stelmacha i kołodzieja, w drugiej zaś była stajnia. Pozostałe budynki to spichlerz i „dom stary”. Część tego drugiego zajmowała kuźnia⁹.

Dokładna analiza źródła, jak również zestawienie z innymi przekazami może (ale nie musi) przeczyć hipotezie przyjętej przez Maroszkę. Inwentarz o lokalizacji wspomina dość oszczędnie: „Dworzec Stary wedle mostu¹⁰ przeciwko bernardynom”¹¹. Daje nam to informację, że zabudowania znajdowały się bezpo-

średnio przy moście na rzece Narew i naprzeciwko zabudowań bernardyńskich. W świetle lokalizacji dokonanej przez Maroszkę jest to co najmniej zastanawiające. Jeśli zabudowania dworca stały naprzeciwko bernardyńców, to wjazd do dworca musiałby znajdować się od północy (od strony rzeki), a nie od ówczesnego rynku, co byłoby nielogiczne. Do tego należy zaznaczyć, że według tego samego inwentarza parcela przy moście na wschodniej pierzei rynku zajmowana była przez Stanisławową wójtową wdowę¹², co potwierdza też rejestr dochodów starostwa tykocińskiego z tego roku¹³. Wspomniana kobieta była wdową po Stanisławie Herarcie wójcie tykocińskim, a zarazem puszkarzu najpierw gasztoldowskim, później królewskim¹⁴. Herart miał jeszcze od Olbrachta Gasztolda dostać „plac pusty za dwie strony podle mostu, który z miasta idzie do zamku, a z drugiej strony podle dworu plebańskiego na brzeże [brzegu – M.S.] rzeki Narwi”. Nadanie to potwierdził Zygmunt August w 1547 r.¹⁵ Potomkowie Herarta trzymali ten plac aż do 1634 r. Wtedy został on przekazany na cel wybudowania alumnatu. Na potwierdzenie przytaczam fragment dokumentu:

Zaczem gdy nam [królowi Władysławowi IV – M.S.] przedłożono było od niego [Krzysztofa Wiesiołowskiego starosty tykocińskiego – M.S.], isz na zbudowanie tego alumnatu żołnierskiego, placu pewnego w mieście Tykocinie nad rzeką Narwią, między miedzami z iedne stronę idąc na most ku klasztorowi [bernardyńców – M.S.], naprzeciw drewnianemu szpitalowi, a z drugą stronę idąc do kościoła Troyce S. ku cmentarzowi leżącemu, niegdy sławnemu Adamowi¹⁶ Herhartowi, puszkarzowi pewnemi wolnościami nadanego, a na ten czas w possessiey sławetnego Adama Herharta, mieszczanina tykocińskiego, będącego na frymark i zamianę placów dwu w ulicy Czechrowskiej leżących¹⁷.

Jasno z tych zapisów widać, że „Dworzec Stary” nie mógł znajdować się na terenie późniejszego alumnatu lub zajmował tylko część jego posesji, i to nie przy samym moście.

Jeśli „Dworzec Stary” nie znajdowałby się na terenie dzisiejszego alumnatu, to gdzie? Takim miejscem mogła być kępa bernardyńska. Kępa bernardyńska leżała pomiędzy miastem a drugą kępą, gdzie znajdował się zamek. Na rys. 1 budynki bernardyńskie zostały oznaczone nr 5. Pierwszym argumentem, który przemawia za taką lokalizacją, jest to, że określenie z inwentarza 1571 r. „wedle mostu przeciwko bernardynom”¹⁸ nie nastręcza problemów lokalizacyjnych. Dworzec znajduje się przy moście (na jego drugim końcu względem koncepcji Maroszki) i naprzeciwko konwentu bernardyńskiego po drugiej stronie drogi prowadzącej z miasta na północ.

Drugim argumentem są kierunki użyte przy opisie poszczególnych zabudowań „Dworca Starego”. Jako pierwszy budynek wymieniono „dom stary dranicami pokryty, czołem ku miastu”. Należy zwrócić uwagę, że gdyby zastosować hipotezę Maroszki, wspomniane „miasto” okalałoby ten dom z trzech stron (południe, wschód i zachód). Spisujący inwentarz powinien zastosować inny wyznacznik. Jeśli dom znajdowałby się wejściem w kierunku zachodnim, to powinien użyć

określenia „czołem ku rynku”, jeśli w kierunku południowym, to np. „czołem na północ”, a na wschód „ku nowemu rynku”, „ku cerkwi” – co dawałoby lepszy wyznacznik kierunku. Wspomniane określenia pojawiają się w innych częściach inwentarza. W opisie pomieszczeń domu pojawia się okno w sieni skierowane „ku zamku”, zaś komnata była skierowana „ku klasztoru”. Te określenia są również problematyczne, jeśli przyjmujemy, że „Dworzec Stary” stał w miejscu dzisiejszego alumnatu. Kierunek „ku zamku” i „ku klasztoru” to prawie to samo. Stojąc w miejscu przyjętym przez Maroszka, konwent bernardyński i zamek nie leżały ze sobą w równej linii, ale był to bardzo podobny kierunek. O tym, że spisującemu inwentarz chodziło przy tych określeniach o różne kierunki, świadczy fragment opisujący kolejne zabudowania: „dom długi dranicami pokryty – końcem jednym ku zamku, a drugim ku miastu, a czołem ku klasztoru”¹⁹. Jasno z tego wynika, że każde z tych określeń oznacza zupełnie inny kierunek. Jeśli przyjąć, że „Dworzec Stary” znajdował się na kępie bernardyńskiej naprzeciwko konwentu bernardynów po drugiej stronie drogi, to kierunki staną się w pełni czytelne i logiczne: „ku zamku” – północ, „ku miastu” – południe, „czołem ku klasztoru” – wschód. Kierunek zachodni nie został wspomniany, gdyż określenie typu „ku rzece” czy „ku Narwi” mogłoby być mylące – w końcu zabudowania znajdowały się na wyspie na rzece.

Argumentem za usytuowaniem „Dworca Starego” na wyspie na Narwi mogły być również kwestie utrudnionej dostępności. Nie wiemy, gdzie przed wybudowaniem zamku i nowego dworu w mieście²⁰ rezydował Zygmunt August i starostowie tykocińscy, gdy przebywali w Tykocinie. Najbardziej logiczny wydaje się „Dworzec Stary” lub konwent bernardyński. Z inwentarza z 1571 r. wynika, że „Dworzec Stary” był nieogrodzony. W takim wypadku łatwo byłoby do niego wtargnąć. Usytuowanie takich zabudowań na wyspie ułatwia utrzymanie bezpieczeństwa władcy, w odróżnieniu od wybudowania ich na terenie miasta.

O „Dworcu Starym” nie ma żadnych informacji po 1571 r., co może być również argumentem za jego lokalizacją na kępie bernardyńskiej. Król, realizując koncepcję obronnej twierdzy w Tykocinie, nakazał przeprowadzkę bernardynów z konwentu na kępę do nowo wybudowanego na terenie miasta²¹. Zabudowania na kępie miały ulec likwidacji, by nie zmniejszać potencjału obronnego twierdzy. Łukasz Górnicki starosta tykociński w swej kronice opisał ostatnie dni Zygmunta Augusta:

Tego dnia król pytał mię, jeśli się już bernardyni wyprowadzili z murowanego kościoła do drewnianego w mieście; powiedziałem, że się nie wyprowadzili; pytał: czemu; abo tamten klasztor jeszcze nie gotów? Powiedziałem, iż gotów ze wszystkim, lecz nie mając ja rozkazania WKM, żeby się prowadzili; nie śmiałem ruszać ich z miejsca dawnego ażbych pierwej dowiedział się wolej WKMści. Tu król: idźże do nich i rozkaż im żeby się prowadzili²².

Możliwe więc, że „Dworzec Stary” został zniszczony na polecenie króla – tak jak planowano uczynić z zabudowaniami bernardyńskimi.

Za argumentacją Maroszka, że „Dworzec Stary” mógł stać w miejscu dzisiejszego alumnatu, jest wzmianka źródłowa, o której badacz nie wspomniał. W Archiwum Skarbu Koronnego w dz. LVI, sygn. 292 na k. 3–5 znajduje się spis

wydatków zatytułowany: „Wydanie na budowanie w dworze Króla JM, co w rynku stoi”²³. Jednak nie mu tu zupełnej pewności, czy wydatki te nie odnoszą się do zabudowań, które Zygmunt August wymienił z podstarościm tykocińskim, później zaś leśniczym tykocińskim, Florianem Łobeskim na ziemię w Siekierkach i Tykocinie. Posesja Łobeskiego również znajdowała się w rynku. Została przeznaczona na mennicę królewską, która działała na pewno w 1566 r., później zaś została zlikwidowana. Mimo to posesja i zabudowania pozostały w rękach królewskich²⁴.

Argumentem, który może podważyć postawioną w niniejszym artykule hipotezę o lokalizacji „Dworca Starego”, jest sam teren kępy. W trakcie prac melioracyjnych na Narwi zmieniła ona swój wygląd i przestała być wyspą. Należałoby przebadać dawną kępę pod tym kątem, wyznaczyć jej dokładne granice i określić, czy „Dworzec Stary” mógłby stać na niej i zmieścić się wraz z konwentem bernardyńskim. Ewentualnie można też próbować odszukać jego pozostałości poprzez badania archeologiczne. Jednak jest to już praca, którą muszą wykonać profesjonalni badacze zajmujący się tą dziedziną nauk.

Analizowana w niniejszym artykule hipoteza o lokalizacji „Dworca Starego” jest hipotezą badawczą, nie zaś ostateczną. Ten skromny artykuł ma na celu powrót do dyskusji nad lokalizacją tego założenia budowlanego. Jego usytuowanie ma istotny wpływ na odtworzenie układu urbanistycznego Tykocina w XVI w. – zwłaszcza rekonstrukcję rozplanowania rynku miejskiego.

BIBLIOGRAFIA

Źródła

Archiwum Główne Akt Dawnych:

Archiwum Publiczne Potockich, sygn. 18

Archiwum Skarbu Koronnego

dz. I, sygn. 47

dz. IV, sygn. 41

dz. LVI, sygn. 292

dz. 1, Rachunki królewskie, sygn. 213

Księgi grodzkie brańskie, sygn. 28

Metryka Koronna, sygn. MK180

Metryka Litewska – transkrypcje, sygn. 217

Zbiór Ignacego Kapicy Milewskiego „Kapicjana”, sygn. 10, 61

Archiwum Narodowe w Krakowie:

Zbiór Zygmunta Glogera, sygn. 55, 527

Biblioteka Czartoryskich:

sygn. 949 perg.

Biblioteka Rosyjskiej Akademii Nauk, Sankt Petersburg:

Kolekcja Piotra I, Certeż Tykotina. Plan twierdzy Tykocin 1705 r. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tykocin_1705.jpg

Rosyjskie Państwowe Archiwum Akt Dawnych w Moskwie:

f. 389, op. 1, nr 53

Źródła drukowane

- Górnicki Ł., *Dzieje w Koronie Polskiej*, oprac. H. Barycz, Wrocław 2003.
- Górny R., *Dotknąć historii. Obraz Podlasia w świetle dawnych archiwaliów malowany współczesną fotografią*, Warszawa 2019.
- Inwentarz starostwa tykocińskiego z 1571 r.*, wyd. M. Sierba [w redakcji].
- Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 1 (1380–1584). Užrašymų knyga 1, Vilnius 1998.
- Lustracje województwa podlaskiego 1570 i 1576*, wyd. J. Topolski, J. Wiśniewski, Wrocław–Warszawa 1959.
- Rekognicyarz poborowy województwa podlaskiego z 1581 r.* [w:] *Wypisy heraldyczne z ksiąg poborowych*, oprac. F. Piekosiński, Lwów 1911.
- Volumina Legum*, t. III, Petersburg 1859.

Literatura

- Gartkiewicz P.M., *Alumnat wojskowy w Tykocinie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki. Teoria i Historia” 1962, t. 7, z. 2.
- Jamiołkowski S., *Tykocin*, „Przegląd Katolicki” 1879, nr 47.
- Jaszczołt T., *Dokumenty miasta i dóbr Tykocin w XV w.* [w:] *Inter Regnum et Ducatum. Studia ofiarowane Profesorowi Janowi Tęgowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. P. Guzowski, M. Liedka, K. Boroda, Białystok 2018.
- Kochański A., *526 lat dziejów miasta Tykocina na tle historii Polski*, Białystok 2013.
- Maroszek J., *Pogranicze Litwy i Korony w planach króla Zygmunta Augusta. Z historii dziejów realizacji myśli monarszej między Niemnem a Narwią*, Białystok 2000.
- Murawiec W., *Tykocin* [w:] *Klasztory bernardyńskie w Polsce w jej granicach historycznych*, red. H. Wyczawski, Kalwaria Zebrzydowska 1985.
- Sierba M., *Arsenał tykociński w XVI w.*, „Śląskie Studia Historyczne” 2013, nr 19.
- Sierba M., *Tykociński przystulek wojskowy w XVII w. – funkcje społeczne i militarne*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica” 2015, nr 95.
- Sierba M., *W sprawie nadania praw miejskich Tykocinowi w XV w.*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica” 2015, nr 94.
- Wicher S., *Alumnat wojskowy w Tykocinie*, „Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego” 2003, z. 8–9.

PRZYPISY

- ¹ T. Jaszczołt, *Dokumenty miasta i dóbr Tykocin w XV w.* [w:] *Inter Regnum et Ducatum. Studia ofiarowane Profesorowi Janowi Tęgowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. P. Guzowski, M. Liedka, K. Boroda, Białystok 2018, s. 250–256; M. Sierba, *W sprawie nadania praw miejskich Tykocinowi w XV w.*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica” 2015, nr 94, s. 25–35.
- ² Biblioteka Czartoryskich, sygn. 949 perg.
- ³ Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 1 (1380–1584). Užrašymų knyga 1, Vilnius 1998, s. 28.
- ⁴ Tamże, s. 129.
- ⁵ Archiwum Narodowe w Krakowie [dalej: ANK], Zbiór Zygmunta Glogera [dalej: ZZG], sygn. 527, s. 5–7.
- ⁶ J. Maroszek, *Pogranicze Litwy i Korony w planach króla Zygmunta Augusta. Z historii dziejów realizacji myśli monarszej między Niemnem a Narwią*, Białystok 2000, s. 105.

- ⁷ Alumnat został ufundowany przez starostę tykocińskiego Krzysztofa Wiesiołowskiego w 1633 r. Pełnił swoją funkcję aż do 1915 r. Budynek stoi do dziś. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie [dalej: AGAD], Zbiór Ignacego Kapicy Milewskiego „Kapicjana” [dalej: Kapicjana], sygn. 61, s. 577–633; *Volumina Legum*, t. III, Petersburg 1859, s. 385–386; P.M. Gartkiewicz, *Alumnat wojskowy w Tykocinie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki. Teoria i Historia” 1962, t. 7, z. 2, s. 121–142; M. Sierba, *Tykociński przytułek wojskowy w XVII w. – funkcje społeczne i militarne*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica” 2015, nr 95, s. 89–98; S. Wicher, *Alumnat wojskowy w Tykocinie*, „Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego” 2003, z. 89, s. 7–47.
- ⁸ Źródło: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tykocin_1705.jpg [dostęp: 20 V 2022].
- ⁹ ANK, ZZG, sygn. 527, s. 5–7.
- ¹⁰ Był to most na rzece Narew, który łączył miasto Tykocin z kępą (czyli wyspą) na tej rzece, gdzie znajdował się konwent bernardyński.
- ¹¹ ANK, ZZG, sygn. 527, s. 5. Chodzi o konwent bernardynów zlokalizowany na kępie. W 1479 r. Marcin Gasztold ufundował konwent bernardynów i ulokował go na kępie na rzece Narwi, gdzie fundator rozpoczął budowę murowanego kościoła i klasztoru. Po pewnej przerwie rozpoczął pracę kontynuował jego syn Olbracht. Zygmunt August rozkazał eksmitować bernardynów z kępy i zburzyć ich zabudowania, gdyż nie mieściły się one w jego planach budowlanych zamku tykocińskiego. W zamian bernardyni dostali plac i nowe drewniane budynki przy rynku na Nowym Mieście. Ostatecznie tym planom przeszkodziła śmierć króla w 1572 r. Bernardyni pozostali na kępie aż do 1791 r., gdy przeprowadzili się do nowo wybudowanego kompleksu przy dzisiejszej ul. Bernardyńskiej i Klasztornej. Ostatecznie zostali usunięci z Tykocina w ramach represji po powstaniu styczniowym. ANK, ZZG, sygn. 527, s. 17; Ł. Górnicki, *Dzieje w Koronie Polskiej*, oprac. H. Barycz, Wrocław 2003, s. 171–172; S. Jamiolkowski, *Tykocin*, „Przegląd Katolicki” 1879, nr 47, s. 771–772; T. Jaszczolt, *Dokumenty miasta...*, s. 247–248, 270–273; A. Kochański, *526 lat dziejów miasta Tykocina na tle historii Polski*, Białystok 2013, s. 276–280, 364–373; W. Murawiec, *Tykocin [w:] Klasztory bernardyńskie w Polsce w jej granicach historycznych*, red. H. Wyczawski, Kalwaria Zebrzydowska 1985, s. 392–396.
- ¹² ANK, ZZG, sygn. 527, s. 11, 13.
- ¹³ AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego, dz. LVI, sygn. 292 (stara sygn. T.4), k. 7, 8.
- ¹⁴ AGAD, Metryka Litewska – transkrypcje, sygn. 217, s. 430–431. O Stanisławie Herarcie i jego potomkach więcej patrz: AGAD, Archiwum Publiczne Potockich, sygn. 18, s. 251; AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego [dalej: ASK], dz. I, sygn. 47, k. 625, 630v; dz. IV, sygn. 41, k. 115, 125v; dz. 1, Rachunki królewskie, sygn. 213, k. 56; AGAD, Księgi grodzkie brańskie, sygn. 28, k. 965–965v; AGAD, Metryka Koronna [dalej: MK], sygn. MK180, k. 364–364v; Rosyjskie Państwowe Archiwum Akt Dawnych w Moskwie, f. 389, op. 1, nr 53, k. 52v–55; ANK, ZZG, sygn. 55, s. 295; *Inwentarz starostwa tykocińskiego z 1571 r.*, wyd. M. Sierba [w redakcji]; *Lustracje województwa podlaskiego 1570 i 1576*, wyd. J. Topolski, J. Wiśniewski, Wrocław–Warszawa 1959, s. 100; *Rekognicyarz poborowy województwa podlaskiego z 1581 r. [w:] Wypisy heraldyczne z ksiąg poborowych*, oprac. F. Piekosiński, Lwów 1911, s. 8; 453–454; J. Maroszek, *Pogranicze...*, s. 357–358; M. Sierba, *Arsenal tykociński w XVI w.*, „Śląskie Studia Historyczne” 2013, nr 19, s. 29.
- ¹⁵ Tamże.
- ¹⁶ Najprawdopodobniej popełniono błąd, gdyż chodzi zapewne o puszarza Stanisława Herarta.
- ¹⁷ Zapis według popularnonaukowej edycji: R. Górny, *Dotknąć historii. Obraz Podlasia w świetle dawnych archiwaliów malowany współczesną fotografią*, Warszawa 2019, s. 112. Oryginał dokumentu: AGAD, MK, sygn. MK180, k. 364–364v.
- ¹⁸ ANK, ZZG, sygn. 527, s. 5.
- ¹⁹ ANK, ZZG, sygn. 527, s. 5–7.
- ²⁰ Wspomina o nim inwentarz z 1571 r.: „Dworzec drugi w mieście przy ogrodzie KJM”. Tamże, s. 8–11.
- ²¹ Znajdował się przy północnej pierzei Nowego Rynku. ANK, ZZG, sygn. 527, s. 17.
- ²² Ł. Górnicki, *Dzieje w Koronie...*, s. 171–172.
- ²³ AGAD, ASK, dz. LVI, sygn. 292, k. 3–5.
- ²⁴ AGAD, Kapicjana, sygn. 10, s. 212–214, 482–484; ANK, ZZG, sygn. 527, s. 12; *Lustracje...*, s. 89, 105.

THE LOCATION OF THE TYKOCIN "OLD COURT" MENTIONED
IN THE INVENTORY FROM 1571 – NEW RESEARCH HYPOTHESIS

The article is an attempt to return to the discussion on the location of the "Old Court" in Tykocin which was mentioned and described in the inventory of 1571. Józef Maroszek located it in the north-eastern corner of today's Tykocin market square, in the place where the alumnat building stands. In this article an attempt has been made to indicate a different location of the buildings on the basis of a thorough reading of the inventory and supplementary sources. The presumed location of the "Old Court" could be the Bernards' island. For the time being, this is only a new research hypothesis, which requires further study.